

কৃষক বাইজলৈ গোহাৰি

আমাৰ এই 'ঘৰে - পথাৰে' পত্রিকাখনৰ গ্ৰাহকভুক্ত হ'বলৈ অথবা নবীকৰণ কৰিবলৈ বছেৰেকীয়া বৰঙণি ১০.০০ (দহ) টকা মনি অৰ্ডাৰযোগে আগতীয়াকৈ তলৰ ঠিকনাত পঠাই যেন।

সম্পাদক
'ঘৰে-পথাৰে'
সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকালয়
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

ঘৰে-পথাৰে

পষেকীয়া কৃষি পত্রিকা
অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট

এই সংখ্যাত আছে -

বিষয়	পৃষ্ঠা
☐ মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি লাভবান.২	
☐ বাকহুইট বা থেমছী	২
☐ আমাৰ একাষাৰ	৩
☐ মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম	৩
☐ উদ্যান শস্য	৪

৪২ তম বছৰ

সংখ্যা ২১

১ নৱেম্বৰ ২০২১

১৬-৩০ কাতি, ১৯৪৩ শক

মূল্য - ১.০০ টকা

GHARE - PATHARE

PMG - 19 of 2005 - 06

কৃষি সামগ্ৰী ব্যৱসায়ীৰ ১৫ দিনীয়া বৰোধানৰ খেতিৰ প্ৰস্তুতি প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচীৰ সামৰণি

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ অন্তৰ্গত কলিয়াপানীস্থিত যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰত যোৱা ২৭ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা যোৰহাট আৰু মাজুলী জিলাৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ

আৰু অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ যৌথ উদ্যোগত কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰ, যোৰহাটৰ দ্বাৰা পৰিচালিত প্ৰশিক্ষণটিৰ সফলতা কামনা কৰে। উদ্বোধনী অনুষ্ঠানত অসম

ব্যক্তিয়ে সাম্প্ৰতিক কৃষি প্ৰযুক্তি, বাসায়নিক সাৰ, কীটনাশক, পাম যান্ত্ৰিকীকৰণ, জলসিঞ্চন, জৈৱিক কৃষি, মাটি পৰীক্ষা, অপতৃণ নিয়ন্ত্ৰণ, বিভিন্ন পথাৰ আৰু উদ্যান শস্যৰ আধুনিক কৃষি পদ্ধতি, বতৰ বিজ্ঞান, নাৰ্ছৰী পৰিচালনা, বিত্তীয় লেনদেন আদি সামৰি মুঠ ৭৫ টা বিষয়ত দৃশ্য-শ্ৰাব্য ও ব্যৱহাৰিক পদ্ধতিৰে প্ৰশিক্ষণ প্ৰদান কৰা হয়। যোৱা ১১ অক্টোবৰত প্ৰশিক্ষণৰ সামৰণি অনুষ্ঠানত অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ জ্যেষ্ঠ সম্প্ৰসাৰণ বিশেষজ্ঞ ড° মোহন কুমাৰ শৰ্মা, মহকুমা কৃষি বিষয়া ড° নিতুমনি গগৈ, কৃষি উন্নয়ন বিষয়া টিয়কৰ বিজডি হাজৰিকাৰ লগতে কেন্দ্ৰটোৰ বিজ্ঞানীসকল উপস্থিত থাকে। পাঠ্যক্রম সঞ্চালক তথা কেন্দ্ৰটোৰ শস্য বিজ্ঞানৰ বিষয়বস্তু বিশেষজ্ঞ সমীৰণ ভট্টাচাৰ্যই প্ৰশিক্ষণটিৰ এটি চমু খতিয়ান দাঙি ধৰে। কেন্দ্ৰটোৰ কাৰ্যসূচী সহায়ক (কম্পিউটাৰ) ৰূপজ্যোতি চুতীয়াই আঁত ধৰা সামৰণি অনুষ্ঠানত সফলতাৰে উল্লেখ্য হোৱা প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক প্ৰমাণ-পত্ৰ প্ৰদান কৰাৰ লগতে নেইনা বৰপাত্ৰগোহাঁই আৰু আৰু আশীষ মিশ্ৰাক শ্ৰেষ্ঠ প্ৰশিক্ষাৰ্থী বঁটাৰে পুৰস্কৃত কৰা হয়।

যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰত যোৱা ২৭ ছেপ্তেম্বৰৰ পৰা ১১ অক্টোবৰলৈ অনুষ্ঠিত হোৱা কৃষি সামগ্ৰী ব্যৱসায়ীৰ ১৫ দিনীয়া প্ৰশিক্ষণৰ সামৰণিত প্ৰশিক্ষাৰ্থী আৰু বিজ্ঞানীসকলক দেখা গৈছে

২৫ জন কৃষি সামগ্ৰী ব্যৱসায়িক লৈ আৰম্ভ হোৱা ১৫ দিনীয়া প্ৰশিক্ষণৰ যোৱা ১১ অক্টোবৰত সফলতাৰে সম্পন্ন হৈ যায়। এই প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী উদ্বোধন কৰি জিলা কৃষি বিষয়া বেনীমাধৱ বৰুৱাই প্ৰশিক্ষাৰ্থীসকলক প্ৰশিক্ষণটোৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বিষয়ে বিশদ ব্যাখ্যা দাঙি ধৰাৰ লগতে অসম চৰকাৰৰ কৃষি বিভাগ

কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালকৰ প্ৰতিনিধি ড° ৰূপজ্যোতি বড়া, কৃষি গৱেষণা সঞ্চালকৰ প্ৰতিনিধি ড° ভৱেশ গগৈ, কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত মূৰব্বী সঞ্জীৱ ৰঞ্জন বৰা, পাঠ্যক্রম সঞ্চালক সমীৰণ ভট্টাচাৰ্যৰ লগতে কেন্দ্ৰটোৰ সমূহ বিজ্ঞানী-কৰ্মচাৰী উপস্থিত থাকে। প্ৰশিক্ষণটিত ২৫ জন সমল

ধানৰ খেতি অসমৰ প্ৰধান খেতি। ধানৰ খেতি কৰিয়েই অসমৰ ৭০ শতাংশ মানুহ কৃষিৰ লগত জড়িত হৈ আছে। ধান খেতি বুলিলে আছ ধান, শালি ধান আৰু বৰো ধানৰ খেতিকে ধৰি বহাগ-জেঠ মাহত চপোৱা ধান খেতিয়েই হৈছে বৰো ধানৰ খেতি। অসমত বৰো ধানৰ খেতি মূলতঃ নগাওঁ, মৰিগাওঁ, কামৰূপ, নলবাৰী, বৰপেটা, বঙাই গাওঁ, ধুবুৰী, গোৱালপাৰা, কোকৰাঝাৰ আদি জিলাত বেছিকৈ কৰা হয়। বানপানীয়ে শালি ধানৰ খেতি অনিষ্ট কৰা অঞ্চলসমূহ আৰু বানপানীৰ বাবে শালি ধানৰ খেতি কৰিব নোৱাৰা (নিশ্চিতভাৱে

বানপানীৰ কবলত পৰা) অঞ্চলৰ কৃষক বাইজে শালি ধানৰ বিকল্প হিচাপে বৰো ধানৰ খেতি কৰি জীৱন নিৰ্বাহ কৰে। বৰো ধানৰ গড় উৎপাদন আছ আৰু শালি ধানতকৈ যথেষ্ট বেছি। উৎপাদন বেছি হোৱাৰ মূল কাৰণ হৈছে বৰো খেতিৰ সময়ছোৱাত পোক-পৰুৱা, বেমাৰ-আজাৰৰ আক্ৰমণ কম। এই সময়ত আকাশ ফৰকাল হৈ থাকে বাবে গছে আহাৰ তৈয়াৰ কৰিবৰ বাবে যথেষ্ট পৰিমাণে সূৰ্য্যৰ ৰশ্মি আহৰণ কৰে।

মাটি নিৰ্বাচন : আগতে বৰো ধানৰ খেতি বিল, পিটনি, দলনি মাটিত কৰিছিল যদিও দ'মাটি বা জলসিঞ্চনৰ সুবিধা থকা শালি খেতিৰ মাটিতো (৪ পৃষ্ঠাৰ ৪ কলমত চাওক)

কাতি-আঘোণ মাহৰ সম্ভাব্য কীট-পতংগৰ নিয়ন্ত্ৰণ ব্যৱস্থাপনা

◆ বৰ্তমান ধানৰ খোৰকটা শুৰপোক আৰু গোন্ধীপোকৰ আৰিভাৰৰ সময়। ধানৰ খোৰকটা শুৰপোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত কৃষকসকলে সমবায় ভিত্তিত আগবঢ়া প্ৰয়োজন। পথাৰৰ চৌপাশে পাউদাৰজাতীয় কীটনাশক (মালাথিয়ন ৫%/ কুইনলফচ ১.৫%/ ক্ল'ৰপাইৰিফচ ১%) ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃ প্ৰতি বিঘা মাটিৰ আলিবোৰত প্ৰয়োগ কৰাৰ পাছত, কুইনলফচ ২৫ইচি/ ক্ল'ৰপাইৰিফচ ২০ ইচি/ মনক্ৰটফচ ৩৬ এচ.এল. এই কীটনাশকৰ যিকোনো এটা ধাননিৰ মাজত প্ৰয়োগ কৰা উচিত। বাসায়নিক কীটনাশক ব্যৱহাৰ কৰা পথাৰত বা কাষত গৰু-ছাগলী, হাঁহ আদি চৰিবলৈ দিয়া অনুচিত। গোন্ধীপোকৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মালাথিয়ন ৫% পাউদাৰ বিঘাই প্ৰতি ৩-৪ কিঃগ্ৰাঃকৈ গাখীৰত অৱস্থাত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

◆ ইফালে পাচলিবাৰীত আলুৰ ভুৰপোকৰ আক্ৰমণৰ অনুকূল সময়। কণীফুটি নকৈ ওলোৱা পলুৱে আলু পুলিৰ গা-গছ আক্ৰমণ কৰে। আলুখেতি কৰিবলৈ লোৱা মাটিডাৰ ওচৰত নিশাৰ ভাগত জুই ধৰাৰ ব্যৱস্থা কৰিলে ভুৰপোকৰ পখিলা জুইৰ পোহৰলৈ আকৰ্ষিত হোৱাৰ ফলত লেহিহান শিখাত জাহ গৈ পৰবস্তী বংশ বিস্তাৰণত বাধাপ্ৰাপ্ত হয়। তদুপৰি চহাই খোৱা মাটিত লোৱা খান্দি কুইনলফচ ২৫ ইচি নতুবা ক্ল'ৰপাইৰিফচ ২০ ইচি দৰৱৰ চাৰি চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক।

◆ জলকীয়া, বিলাহী আদি শস্যৰ হালধীয়া চাঁহীপোকৰ আক্ৰমণৰ বাবে এতিয়াৰ বতৰ যথেষ্ট অনুকূল। এই প্ৰকাৰৰ চাঁহীপোকৰ আক্ৰমণ কুমলীয়া অংশৰ পৰা আৰম্ভ হয় আৰু ইয়াৰ ফলত পাতৰ তলপিঠিৰ সেউজীয়া বৰণ সলনি হৈ মুগা ৰঙৰ হয় আৰু আক্ৰান্ত পাতখিলা নাৱৰ দৰে ওলোটা হয়। বিশেষজ্ঞৰ পৰামৰ্শমতে ফেনাজাকুইন ১০ ইচি দৰৱৰ ১ চাহচামোচ ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই গছত ছটিয়াব লাগে।

◆ বেঙেনাৰ আগ আৰু ফল বিক্ৰোৱা পোকৰ আক্ৰমণ পৰিলক্ষিত হ'লে ডিম্ব পৰজীৱি "ট্ৰাইক'গ্ৰামা কাইল'নিজ" বিঘাই প্ৰতি ২০,০০০ কে ১০ দিনৰ অন্তৰালত ৩-৪ বাৰ প্ৰয়োগ কৰক। "লিউচি লিউৰ" যুক্ত ফেৰোমন ফাণ্ড ব্যৱহাৰ কৰিও বেঙেনাৰ আগ আৰু ফল বিক্ৰোৱা পোকক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰি।

পতংগবিদ্যা বিভাগ, অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩

নাৰিকল খেতিৰ প্ৰশিক্ষণ

যোৱা ৮ অক্টোবৰ তাৰিখে নলবাৰী কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰই নাৰিকল উন্নয়ন ব'ৰ্ডৰ সহযোগত দিনজোৰা কাৰ্যসূচীৰে বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰে নাৰিকল খেতিৰ ওপৰত এটি প্ৰশিক্ষণ অনুষ্ঠিত কৰে। কেন্দ্ৰটোৰ উদ্যানশস্য বিশেষজ্ঞ হোমেশ্বৰ মজুমদাৰৰ উদ্যোগত আয়োজন কৰা এই প্ৰশিক্ষণত জিলাখনৰ বিভিন্ন প্ৰান্তৰ ৫০ গৰাকী প্ৰশিক্ষাৰ্থীয়ে অংশ গ্ৰহণ কৰে। কেন্দ্ৰটোৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত মূৰব্বী ড° মানসী চক্ৰৱৰ্তীয়ে আদৰ্শৰী ভাষণ প্ৰদান কৰি প্ৰশিক্ষণটোৰ মুখ্য উদ্দেশ্য ব্যাখ্যা কৰি নাৰিকল খেতিৰ বৈজ্ঞানিক পদ্ধতিৰ

সম্প্ৰসাৰণ আৰু ইয়াৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰি কৃষকসকল আৰ্থিকভাৱে লাভবান হোৱাৰ প্ৰৱল সম্ভাৱনীয়তাৰ কথা উল্লেখ কৰে। প্ৰশিক্ষণটোত সমল ব্যক্তি হিচাবে অংশ গ্ৰহণ কৰে উদ্যান শস্য বিভাগৰ মহকুমা কৃষি বিষয়া কুমুদ হালৈয়ে। নাৰিকল উন্নয়ন ব'ৰ্ডৰ ক্ষেত্ৰ বিষয়া কমল বৈশ্য আৰু মৃদুল তালুকদাৰ অনুষ্ঠানত উপস্থিত থাকি নাৰিকল খেতি সম্পৰ্কীয় বিভিন্ন আঁচনিৰ বিষয়ে অৱগত কৰে। এই প্ৰশিক্ষণৰ ফলত নাৰিকল খেতিৰ লগত জড়িত আৰু নতুনকৈ নাৰিকল খেতি কৰিব বিচৰা কৃষকসকল উপকৃত হয়।

মহিলা কৃষক দিৱস উদ্‌যাপন

যোৰহাট কৃষি বিজ্ঞান কেন্দ্ৰৰ সৌজন্যত যোৱা ১৫ অক্টোবৰ তাৰিখে জিলাখনৰ ন-হাট টিপমীয়া গাঁৱত ৰাষ্ট্ৰীয় মহিলা কৃষক দিৱস উদ্‌যাপন কৰা হয়। এই দিৱসৰ লগত সংগতি ৰাখি মহিলা সৱলীকৰণৰ ওপৰত এক সজাগতা সভা ও প্ৰশিক্ষণ কাৰ্যসূচী হাতত লোৱা হয়। এই অনুষ্ঠানতে স্থানীয় কৃষি উদ্যোগী তথা 'প্ৰকৃতি' নাৰ্ছৰীৰ স্বত্বাধিকাৰী জ্যোতিৰেখা তামূলিকবৰ্ষটোৰ শ্ৰেষ্ঠ মহিলা কৃষক বঁটাৰে সন্মানিত কৰা হয়। প্ৰায় অৰ্ধশতাব্দিক মহিলা কৃষক উপস্থিত থকা এই অনুষ্ঠানৰ কাৰ্যসূচী বিয়লি সফলতাৰে সামৰণি পৰে।

মচুৰ মাহৰ উন্নত কৃষি পদ্ধতি

ধান অসমৰ প্ৰধান খাদ্য শস্য যদিও খাদ্য তালিকাত মাহজাতীয় শস্যৰ প্ৰয়োজনীয়তা অতি বেছি কাৰণ মাহজাতীয় শস্যই আমাৰ শৰীৰৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় প্ৰ’টিনৰ যোগান ধৰে। আমাৰ ৰাজ্যত ৰবি বতৰত কৰা মাহজাতীয় শস্যসমূহৰ ভিতৰত মচুৰ মাহ অন্যতম। এনেয়ে অসমত মাহজাতীয় শস্যৰ প্ৰসাৰতা যথেষ্ট কম দেখা যায়। তাৰোপৰি যিখিনি কৃষি ভূমিত মাহজাতীয় শস্যৰ খেতি কৰা হয় সেইখিনিৰো উৎপাদন কম। অসমত মাহজাতীয় শস্যৰ উৎপাদন স্থবিৰ হোৱাৰ অন্যতম কাৰণ হৈছে ইয়াৰ মাটি অল্পযুক্ত। সেই বাবে অসমৰ মাটি মাহজাতীয় শস্যৰ বাবে উপযুক্ত নহয়। তদুপৰি বীজৰ বাবে চুবুৰীয়া ৰাজ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিবলগীয়া হোৱাৰ বাবে কৃষক ৰাইজক সময়মতে বীজৰ যোগান ধৰিব পৰা নাযায়। বাৰিষা বতৰ পলমকৈ

শেষ হোৱাৰ বাবে মাহজাতীয় শস্য সিঁচিব পৰাকৈ মাটিৰ অনুকূলতাত বাধাৰ সৃষ্টি হয়। মচুৰ মাহৰ লগতে অন্যান্য মাহজাতীয় শস্যৰ খেতিৰ লগত বিভিন্ন সমস্যা জড়িত হৈ থাকিলেও বিজ্ঞানসন্মতভাৱে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি উৎপাদন বঢ়োৱাৰ যথেষ্ট থল থকা দেখা যায়। অসমত ভদীয়া বানৰ ক্ষয়-ক্ষতি পূৰণ কৰিবলৈ ৰবিশস্যৰ এক সুনিৰ্দ্ধিষ্ট আঁচনিৰ প্ৰয়োজন হ’ব। সেয়েহে ৰবি শস্য হিচাপে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰি এনে ক্ষয়-ক্ষতি পূৰণ কৰিব পৰা যায়।

মাটি নিৰ্বাচন : প্ৰায় সকলো ধৰণৰ মাটিতে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিব পৰা যায় যদিও সহজতে পানী ওলাই যাব পৰা পলসুৰা বা অধিক পলসুৰা মাটি নিৰ্বাচন কৰিব লাগে। অধিক অল্পযুক্ত মাটি মচুৰ মাহৰ বাবে উপযুক্ত নহয়। সেয়েহে মাটিৰ অল্পতা উপযুক্ত

পৰিমাণলৈ (৬.০) আনিবৰ বাবে গুটি সিঁচাৰ ১৫ দিনৰ আগেয়ে মাটিডৰাত চূণ প্ৰয়োগৰ ব্যৱস্থা কৰিলে অধিক সুফল পোৱা যায়।

মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি : মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিবৰ বাবে মাটিডৰা ৩-৪ বাৰ হালবাই মৈয়াই সমান কৰি ল’ব লাগে। এনেকৈ মাটি প্ৰস্তুত কৰিলে গুটি সিঁচাৰ বাবে উপযোগী হৈ পাবে। অৱশ্যে যিবোৰ মাটিত শালিধান কটাৰ ২০-২৫ দিন আগতে অৰ্থাৎ মাটিডৰাত জীপ থাকোতে মচুৰ মাহৰ গুটি সিঁচি দিয়ে, সেইবাবে মাটিত হাল-কোৰ মৰাৰ কষ্টৰ পৰা খেতিয়কসকলে বেহাই পায়।

বীজ সিঁচাৰ সময় : মচুৰ মাহৰ বাবে বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় হৈছে অক্টোবৰ মাহৰ মাজভাগৰ পৰা নবেম্বৰ মাহৰ মাজ ভাগলৈ। অৰ্থাৎ কাতি মাহেই বীজ সিঁচাৰ বাবে উপযুক্ত সময়। মচুৰ মাহৰ বাবে সময়মতে বীজ সিঁচাতো

অতি প্ৰয়োজনীয় কথা। অন্যথাই উৎপাদন আশা কৰা মতে পোৱা নাযায়।

জাত নিৰ্বাচন : মচুৰ মাহৰ খেতি কৰিবৰ বাবে অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অনুমোদন জনোৱা জাত দুবিধ হৈছে - ১) এইচ ইউ এল-৫৭; ২) ডব্লিউ বি এল-৭৭ (মৈত্ৰী)। মচুৰ মাহ সিঁচিবৰ বাবে হেক্টৰে প্ৰতি ৩০ কিঃগ্ৰাঃ বা বিঘাই প্ৰতি ৪ কিঃগ্ৰাঃ বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। মচুৰ মাহৰ বাবে দুটা শাৰীৰ মাজত ২৫ ছেঃ মিঃ আৰু দুজোপা গছৰ মাজত ৫-৭ ছেঃমিঃ ব্যৱধান ৰাখিব লাগে।

সাৰ প্ৰয়োগ : শস্যৰ পৰিপুষ্টি সাধনৰ বাবে জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুয়োবিধ সাৰেই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। জৈৱিক সাৰে মাটিৰ উৰ্বৰতা আৰু ইয়াৰ প্ৰয়োজনীয় গুণাগুণ অটুত ৰখাৰ উপৰিও মাটিৰ পানী ধৰি ৰাখিব পৰা ক্ষমতা বঢ়ায়। সেয়েহে মাটি প্ৰস্তুতিৰ সময়তে বিঘাই প্ৰতি পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে গোবৰ বা পচন সাৰ পথাৰত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। ৰাসায়নিক সাৰৰ ক্ষেত্ৰত

বিঘাই প্ৰতি ৪.৫ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া আৰু ৩০ কিঃগ্ৰাঃ একক চূপাৰ ফচফেট সাৰ শেষৰ বাৰ হাল বোৱাৰ সময়ত মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ : মচুৰ মাহৰ গুটি সিঁচাৰ ২০-২৫ দিনৰ পিছত এবাৰ বন-বাত নিৰণি কৰি দিব লাগে। সময়মতে বন-বাত নিৰণি কৰি দিলে মচুৰ মাহৰ উৎপাদন যথেষ্ট পৰিমাণে বাঢ়ে।

পানী যোগান : আমাৰ ৰাজ্যত সাধাৰণতে জলসিঞ্চনৰ সুবিধা নথকা ঠাইতহে মচুৰ মাহৰ খেতি কৰা দেখা যায়। মচুৰ মাহৰ শিপা গভীৰলৈ সোমাই থাকে বাবে প্ৰথম অৱস্থাত পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা নকৰিলেও হয়। মাটিত থকা জীপকণেই যথেষ্ট। যিবোৰ ঠাইত জলসিঞ্চনৰ সুবিধা আছে সেইবোৰ ঠাইত প্ৰয়োজন অনুযায়ী গুটি লগাৰ সময়ত পাতলকৈ এবাৰ জলসিঞ্চন কৰিব পাৰিলে সুফল পোৱা যায়।

ড° ৰণজিৎ কুমাৰ সাউদ

বাকছইট বা ধেমছীৰ কৃষি পদ্ধতি

বাকছইট বা ধেমছী সকলো খেতিয়কৰ বাবে পৰিচিত নহ’লেও অতীজৰ পৰাই অসমৰ ঠাই বিশেষে ইয়াৰ খেতি কৰি আহিছে। উজনি অসমত ইয়াক ‘ফাফৰ’ বুলি জনা যায় আৰু নামনি অসমত ‘ধেমছী’ বুলি জনা যায়। এই বিধ শস্যৰ খেতি নামনি অসমৰ বৰপেটা, ধুবুৰী, গোৱালপাৰা, কোকোৰাঝাৰ জিলা আৰু উজনি অসমৰ তিনিচুকীয়া আৰু ধেমাজি জিলাত ঠাই বিশেষে কৰে। তাৰোপৰি উত্তৰ আৰু উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ পাহাৰীয়া অঞ্চলবোৰতো ইয়াৰ খেতি কৰা দেখা যায়।

বাকছইট তৃণ বা ধান জাতীয় গোত্ৰৰ অন্তৰ্গত নহয় যদিও ইয়াৰ ব্যৱহাৰ কিস্তি ধানজাতীয় শস্যৰ সৈতে একে, বাকছইটৰ গছবোৰ সাধাৰণতে ৮০-৯০ ছেঃমিঃ মান ওখ, পোন, ঠিয় আৰু জোপোহা হয়। ই এক বৰ্ষীয় শস্য। ইয়াৰ গা-গছ ফোপোলা, কোমল, মিহি আৰু কোণীয়া হয়। গাঠিবিলাক সৰু, গা-গছৰ ৰং সেউজীয়াৰ পৰা ৰঙা ৰঙৰ যদিও বয়স হোৱাৰ লগে লগে বাদামী ৰঙৰ হয়। পাতবোৰ ৫-১০ ছেঃমিঃ দীঘল, ত্ৰিভুজ আকৃতিৰ হয়। ফুলৰ ৰং বগা, গুলপীয়া বা ৰঙা ৰঙৰ হয়। গুটিবোৰ তিনিসৰীয়া।

এইবিধ শস্যৰ আৰু এটা বিশেষত্ব হ’ল যে ইয়াত মানৰ দেহৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ‘লাইছিন’ নামৰ এমিনো

এচিডবিধ থাকে। তাৰোপৰি এইবিধ শস্যৰ পাত আৰু ফুলত যথেষ্ট পৰিমাণে ‘ৰুটিন’ নামৰ ‘প্লাইকছাইড’বিধ পোৱা যায় বুলি গৱেষণাৰ পৰা প্ৰমাণ পোৱা গৈছে। ইয়াক ঔষধ প্ৰস্তুত কৰাত ব্যৱহাৰ কৰা হয়। ইয়াৰ গুটিত শতকৰা প্ৰায় ১৩.৫ ভাগ প্ৰটিন, ৭.৮ ভাগ শ্বেত পদাৰ্থ আৰু ৭২.৯ ভাগ শৰ্কৰা পোৱা যায়।

জলবায়ু আৰু মাটি নিৰ্বাচন : বাকছইট খেতিৰ বাবে ঠাণ্ডা আৰু সেমেকা জলবায়ু উত্তম। ফুল ফুলাৰ সময়ত দিনৰ দৈৰ্ঘ্য কম হ’লে বেছি ভাল। পানী বন্ধ নোহোৱা, বালিচহীয়া আৰু ৰ’দঘাই মাটি এই খেতিৰ বাবে সকলোতকৈ উৎকৃষ্ট। সাধাৰণতে বাকছইটৰ খেতি কম সাৰুৰা মাটিত আৰু বৰষুণৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই কৰা হয়।

কৃষি পদ্ধতি : বীজ সিঁচাৰ আগেয়ে মাটিডৰা ভালকৈ হালবাই বন-বাত আঁতৰাই প্ৰস্তুত কৰি ল’ব লাগে। অসমৰ বাবে বীজ সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় হ’ল ছেপ্তেম্বৰ মাহৰ মাজ ভাগৰ পৰা আৰম্ভ কৰি নৱেম্বৰ মাহৰ শেষ ভাগলৈ। ডিচেম্বৰ মাহত সিঁচিলে উৎপাদন কম হোৱা দেখা যায়। শালিধান কটাৰ পাছত মজলীয়া আৰু বাম চানেকীয়া মাটিত ইয়াৰ খেতি অনায়াসে কৰিব পাৰি। প্ৰতিবিঘা মাটিত খেতি কৰিবৰ বাবে প্ৰায় ২.৫-৩ কি.গ্ৰা. বীজৰ প্ৰয়োজন হয়। বীজবোৰ ৩-৫ ছেঃমিঃ গভীৰতাত প্ৰায় ৩০ ছেঃমিঃ দূৰত্বত

লোৰ খান্দি সিঁচিলে ভাল ফল পোৱা যায়। এই বিধ শস্যৰ বাবে সাৰৰ প্ৰয়োজন বৰ কম। বিঘাই প্ৰতি ৬ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ৯ কিঃগ্ৰাঃ একক চূপাৰ ফচফেট আৰু ২-২.৫ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰিয়েট অৱ পটাচ সাৰ বীজ সিঁচাৰ এদিন আগতে মাটিত প্ৰয়োগ কৰিলে ভাল। ইয়াৰ কৃষিকাল ৯০-১১০ দিন হোৱা কাৰণে ইয়াৰ খেতি যিকোনো শস্যক্ৰমত খাপ খুৱাই কৰিব পাৰি। এইবিধ শস্য বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি কৰিলেও ফুলধৰাৰ সময়ত এবাৰ পানী যোগান ধৰিব পাৰিলে ভাল ফল পোৱা যায়।

খেতিডৰা বন-বাতৰ পৰা মুক্ত কৰি ৰখাটো প্ৰয়োজন। গছবোৰ ৪-৫ পতীয়া হোৱাৰ আগতে বন-বাতবোৰ আঁতৰাব লাগে। সাধাৰণতে এইবিধ শস্যত বেমাৰ-আজাৰ বা পোক-পতঙ্গৰ আক্ৰমণ দেখা পোৱা নাযায়। কেতিয়াবা এফিডৰ আক্ৰমণ দেখা যায়। আক্ৰমণ বেছি হ’লে অনুমোদিত কীটনাশক প্ৰয়োগ কৰিব লাগে।

এই বিধ শস্যৰ গুটিবোৰ একেলগে পৈণত নহয়। গছৰ ডালবোৰৰ গুৰিৰ গুটিবিলাক পৈণত হৈ সৰি গ’লেও ওপৰৰ ফালে ফুলি থকা দেখা পোৱা যায়। পিছে শেষৰফালে লগা গুটিবোৰ ধেনা হয়। সেয়েহে ওপৰৰ ফালৰ গুটিবোৰ পৈণত হ’লে অৰ্থাৎ গুটিবোৰ ক’লা পৰি ঠোকবোৰ শুকাই যাবলৈ আৰম্ভ কৰোতেই গছবোৰ গুৰিতে কাটি আনি ৰ’দত শুকুৱাই মৰণ

মাৰি বা ভৰিৰে গছকি গুটিবোৰ উলিয়াব লাগে। তাৰপিছত গুটিবোৰ ভালদৰে চাফা কৰি ৰ’দত শুকুৱাই সংৰক্ষণ কৰিব লাগে। সঠিক সময়ত আৰু ভালদৰে খেতি কৰিলে এইবিধ শস্যৰ উৎপাদন বিঘাই প্ৰতি ১.৫-২.০ কুইণ্টল পৰ্যন্ত পাব পাৰি।

ব্যৱহাৰ : এইবিধ শস্য বিভিন্ন কামত ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ঔষধি গুণ থকা বাবে ইয়াক কিছুমান ঔষধ প্ৰস্তুত কৰাত ব্যৱহাৰ হয়। ইয়াৰ কুমলীয়া গা-গছ আৰু পাত শাক হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰা হয়। বাকছইটৰ গুটি টেকীত পাতলকৈ খুন্দি বাকলি আঁতৰোৱাৰ পিছত পানীত সিজাই ভাতৰ দৰে খাব পাৰি। ধানৰ আঁঠে বা মুড়িৰ দৰে বাকছইটৰ গুটিৰ পৰাও আঁঠে, মুড়ি আদি প্ৰস্তুত কৰি জলপান হিচাবে খাব পাৰি। গুটিখিনি বাকলি গুচোৱাৰ পিছত ভালদৰে ভাজি লৈ টেকী বা আটামিলত গুড়ি কৰি সান্দহ গুড়ি হিচাবেও খাব পাৰি।

ইয়াৰ গুটি ৰ’দত শুকুৱাই খুন্দি গুড়ি কৰি অকল ইয়াৰ গুড়িৰে বা চাউলৰ গুড়িৰ লগত মিহলাই পিঠা বনাই খাব পাৰি। তদুপৰি ইয়াৰ গুড়ি বিস্কুট, কেৰু, হালোৱা আদি তৈয়াৰ কৰাত ব্যৱহাৰ কৰা হয়।

ইয়াৰ উপৰিও এই গছবোৰ কেঁচা অৱস্থাত গৰু-ম’হৰ সেউজ খাদ্য হিচাবে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। গুটিবোৰ ভাঙি বা নভঙাকৈ গৰু-ম’হৰ লগতে হাঁহ-কুকুৰা আদিৰ খাদ্য হিচাবেও ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি। ফুল ফুলাৰ সময়ত এইবিধ শস্য হালবাই মাটিৰ লগত মিহলাই সেউজ সাৰ হিচাবে মাটিত যোগান ধৰিব পৰা যায়। তদুপৰি মৰণ

মাৰি গুটিবোৰ আঁতৰোৱাৰ পিছত পেলনীয়া অংশবোৰৰ পৰা পচন সাৰ প্ৰস্তুত কৰিব পাৰি। এইবিধ শস্যৰ ডাল-পাত অধিক কাৰণে বাৰিষাকালত ইয়াৰ খেতি কৰি ভূমি ক্ষয়ৰ পৰা মাটিডৰা ৰক্ষা কৰিব পৰা যায়।

এইবিধ শস্যৰ ফুল এমাহৰ পৰা ডেৰমাহ পৰ্যন্ত ফুলি থাকে কাৰণে মৌমাখিয়ে ইয়াৰ ফুলৰ পৰা মৌ আহৰণ কৰি বেছি দিনলৈকে মৌ সংগ্ৰহ কৰিব পাৰে। এইবিধ শস্যৰ ফুলৰ পৰা উৎকৃষ্ট মানৰ মৌ পোৱা যায়। এবিধা বাকছইটৰ খেতিৰ পৰা প্ৰায় ১৫-২০ কিঃগ্ৰাঃ মৌ উৎপাদন কৰিব পাৰি। গতিকে এইবিধ শস্যৰ খেতি কৰি মৌ পালনৰ ব্যৱসায়ো গঢ়ি তুলিব পাৰি। তদুপৰি অধিক মৌমাখি আকৰ্ষণ কৰিব পৰা গুণ থকাৰ বাবে ফুলৰ পৰাগ সংযোগ ভাল হয় আৰু বীজ উৎপাদন বৃদ্ধিত সহায়ক হয়।

যদিও বাকছইটৰ খেতি অসমৰ ঠাইবিশেষে বহুদিনৰ পৰাই কৰি আহিছে, তথাপি ইয়াৰ ব্যৱহাৰৰ বিষয়ে আমাৰ কৃষকসকল ভালদৰে জ্ঞাত নহয়। কিছুবছৰৰ আগলৈকে ইয়াৰ মূল্য যথেষ্ট কম আছিল, কিন্তু যোৱা কেইবছৰমানৰ পৰা ইয়াৰ মূল্য যথেষ্ট বৃদ্ধি পাইছে। ইয়াৰ মূল্যতে হৈছে কিছুমান কোম্পানীয়ে ইয়াৰ গুটিৰ পৰা পুষ্টিৰ পেকেট খাদ্য প্ৰস্তুত কৰাত মনোনিবেশ কৰাটো। সেয়েহে খেতিয়কসকলে যদি ভালদৰে বজাৰ পায় তেতিয়া হ’লে এই খেতি কৰি লাভৱান হ’ব পাৰে।

ড° ৰিঞ্জুমণি দত্ত

আমাৰ একাষাৰ

ঘৰ এখনত পৰিপুষ্টি বাগিছাৰ
প্ৰয়োজনীয়তা

সু-স্বাস্থ্য ৰক্ষাত সুখম আহাৰৰ ভূমিকা যথেষ্ট। ইয়াৰ বাবে আমাৰ দৈনিক আহাৰত খাদ্য গোটৰ সকলো খাদ্যই অন্তৰ্ভুক্ত হোৱাটো অতি আৱশ্যকীয়। কিন্তু আমাৰ ভাৰতীয়সকলৰ খাদ্য ঘাইকৈ শৰ্কৰাযুক্ত আৰু দৈনিক আহাৰত ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ অন্তৰ্ভুক্তি অতি নগণ্য। সেইবাবে বৰ্তমান সময়তো বিভিন্ন অভাৱজনিত ৰোগ প্ৰধানকৈ ভিটামিন আৰু খনিজ লৱণৰ বাবে হোৱা ৰোগসমূহ এতিয়াও আমাৰ মাজত বৰ্তি আছে আৰু শাৰীৰিক সমস্যাৰ সৃষ্টি কৰি আছে। চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা যদিও এই সমূহ প্ৰতিহত কৰিবলৈ বিভিন্ন আঁচনি হাতত লৈ থকা হৈছে তথাপিও আমাৰ দৈনিক আহাৰত ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ অন্তৰ্ভুক্তিয়ে এই সমূহ অভাৱজনিত ৰোগৰ সমিধানৰ প্ৰকৃত উপায় হ'ব। স্বাস্থ্যকৰ আহাৰৰ মূল উপাদান হিচাপে প্ৰতিটো সাজতে ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ অন্তৰ্ভুক্তি অত্যন্ত প্ৰয়োজনীয়। কিন্তু এই ক্ষেত্ৰত আমি বেছি ভাগেই বজাৰৰ ওপৰতেই নিৰ্ভৰশীল। বিশ্ববেংকে আমাৰ দেশক এখন নিম্ন মধ্যবিত্ত দেশৰ মৰ্যাদা দিছে। যিহেতু এটা পৰিয়ালৰ খাদ্য গ্ৰহণ কৰাটো মূলতে ঘৰখনৰ উপাদান আৰু খাদ্য ক্ৰয় কৰা ক্ষমতাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। গতিকে আমাৰ ভাৰতবৰ্ষৰ দৰে এখন দেশত য'ত দৰিদ্ৰ সীমাৰেখাৰ তলতেই অধিকাংশ লোকে বাস কৰে আৰু তাত স্বাভাৱিকতেই দৈনন্দিন প্ৰয়োজনীয় খাদ্য ক্ৰয় কৰাটো যথেষ্ট কঠিন সমস্যা। কিন্তু আমি ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰ কাৰণে বজাৰমুখী নহৈ ঘৰতে এখন পুষ্টি বাগিছা তৈয়াৰ কৰি ল'ব পাৰো। এই পুষ্টি বাগিছাত নিজৰ পচন্দ মতে গোটেই বছৰজুৰি শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ খেতি কৰিব পাৰি। লগতে এখন ভাল পুষ্টি বাগিছাৰ পৰা দৈনিক এখন ঘৰৰ কাৰণে প্ৰয়োজনীয় পাচলি সংগ্ৰহ কৰিব পাৰি। গতিকে এখন সুপৰিকল্পিতভাৱে পৰিচালনা কৰা পুষ্টি বাগিছাই ঘৰ এখনক খাদ্য সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে।

পুষ্টি বাগিছাৰ সুবিধাসমূহঃ

- ১) ঘৰৰ গৃহিনী গৰাকীয়ে অনায়াসে প্ৰয়োজনীয় শাক-পাচলি যিকোনো সময়তে পুষ্টি বাগিছাৰ পৰা চিঙি আনিব পাৰে।
- ২) পুষ্টি বাগিছা পৰিয়ালটোৰ এটা আয়ৰ উৎস হিচাপেও পৰিগণিত হ'ব পাৰে, যেতিয়া পৰিয়ালটোৱে তেওঁলোকৰ অতিৰিক্ত উৎপাদনখিনি বিক্ৰী কৰিব পাৰিব। এনেদৰে পৰিয়ালটোৰ খাদ্য সামগ্ৰী ক্ৰয় কৰা ক্ষমতাও বৃদ্ধি পাব।
- ৩) ঘৰৰ সৰু-বৰ সকলো লোক নিয়োজিত হ'ব পাৰে কাৰণে শ্ৰমিকৰ মজুৰিত খৰচ কৰিব লগা নহয়।
- ৪) এখন পুষ্টি বাগিছাৰ বাবে অতি কম পৰিমাণৰ মাটিৰ আৱশ্যক হোৱা কাৰণে কম মাটিৰ গৰাকীয়েও অনায়াসে এখন ফল-মূল আৰু শাক-পাচলিৰে পৰিপূৰ্ণ বাগিছা গঢ়ি তুলিব পাৰে।
- ৫) বিনোদনৰ সাধন হিচাপেও কোনো লোক পুষ্টি বাগিছা গঢ় দিয়াত নিয়োজিত হ'ব পাৰে।

৬) পুষ্টি বাগিছাৰ পৰা আমি নিৰাপদ ফল-মূল আৰু শাক-পাচলি লাভ কৰিব পাৰো। কিয়নো এই বাগিছা কম মাটিত, জৈৱিক পদ্ধতিৰে ঘৰুৱা ভিত্তিত কৰা কাৰণে তাত পোক-পৰুৱা বা বন-বাত নিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো সহজ হৈ পৰে আৰু কীটনাশককে ধৰি অন্যান্য ৰাসায়নিক দ্ৰব্যৰ প্ৰয়োগ অপ্ৰয়োজনীয় হৈ পৰে।

পুষ্টি বাগিছাত সাধাৰণতে প্ৰাধান্য দিয়া ফল-মূল আৰু শাক-পাচলি সমূহ আৰু সেইবিলাকত থকা পুষ্টিদ্রব্য তলত উল্লেখ কৰা হ'ল -

শাক-পাচলি / ফল-মূল	পুষ্টিদ্রব্য
আলু, মিঠাআলু, কচু, বীট, কাঠআলু, পকা অমিতা, কল- শৰ্কৰা - শক্তিদায়ক আহাৰ	
মটৰ, বীন	- প্ৰটিন - দেহ গঠনকাৰী আহাৰ
গাজৰ, পালেং, বন্ধাকবি, মেথিশাক, ৰঙালাও	- ভিটামিন 'এ'
নৰসিংহ পাত, মৰিচা, পকা অমিতা	
মটৰ, বীন, লেটুচ, গাজৰ, বন্ধাকবি, কচু	- ভিটামিন 'বি'
পালেং, বিলাহী, নেমু, ফুলকবি, বন্ধাকবি	- ভিটামিন 'চি'
সেউজীয়া শাক-পাচলি	- ভিটামিন 'ই'
সেউজীয়া শাক-পাচলি, ব্ৰকলি	- ভিটামিন 'কে'
বীন, গাজৰ, বন্ধাকবি, ফুলকবি, লেটুচ, পালেং, মটৰ, বিলাহী, মৰিচা	- কেলচিয়াম
আলু, পালেং, গাজৰ, বিলাহী, তিহুঁহ, ফুলকবি, মটৰ	- ফচফ্ৰাচ
কল, মিঠাআলু, মুলা, তিতাকেৰেলা, বীন	- পটাছিয়াম
পদিনা, নৰসিংহ পাত, বিলাহী, মৰিচা, মটৰ, বীন	- আইৰণ

যিহেতু দৈনিক আহাৰত এই কেইবিধ খাদ্য গোটৰ অভাৱে অপুষ্টি বিশেষকৈ ভিটামিন আৰু খনিজ লৱণৰ কাৰণে হোৱা বিভিন্ন অভাৱজনিত ৰোগৰ প্ৰধান কাৰক হিচাপে পৰিগণিত হয়। গতিকে এখন সু-পৰিকল্পিত পুষ্টি বাগিছাৰ পৰা আমি গোটেই বছৰজুৰি আমাৰ প্ৰয়োজনীয় শাক-পাচলি আৰু ফল-মূল আহৰণ কৰি সুস্থ-সবল স্বাস্থ্যৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰো।

শ্ৰীমতী মৃদুস্মিতা বৰঠাকুৰ

মাহটোৰ কৃষিকৰ্ম

১৫ আঘোণৰ পৰা ১৫ পুহ, ১৯৪৩ শক

পথাৰ শস্য

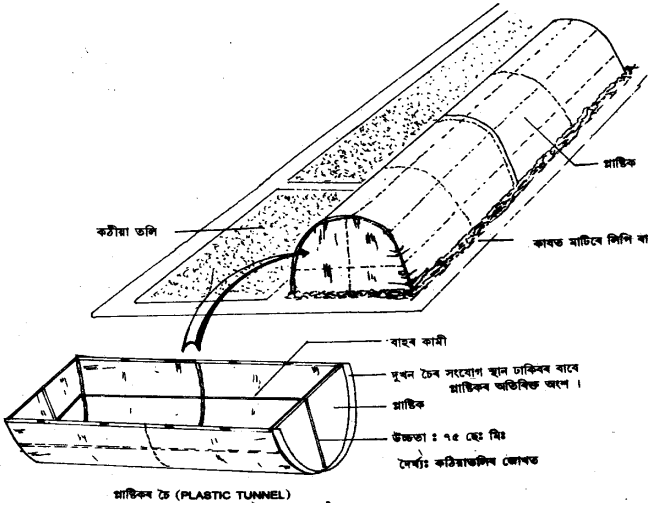
বৰোধানঃ

(১) জাত আৰু সিঁচাৰ সময়ঃ কতি আৰু আঘোণ মাহেই বৰোধানৰ কঠীয়া সিঁচাৰ উপযুক্ত সময় যদিও জয়মতী, দীননাথ, স্বনাৰ্ভ আৰু কণকলতা নামৰ জাতকেইটা পুহ মাহৰ ১৫ তাৰিখলৈকে সিঁচিব পাৰি।

(২) কঠীয়াতলীত শস্য ৰক্ষাঃ বৰোধানৰ কঠীয়া তলীত ব্লাষ্ট বেমাৰে দেখা দিলে কাৰবানদেজিম ১ গ্ৰাম প্ৰতি লিটাৰ পানী বা এডিফেনফচ ১ মিঃলিঃ প্ৰতি লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই বেমাৰ দেখিলেই ছটিয়াব। শস্য কুমি আৰু মজাখোৱা পোকৰ উপদ্ৰৱ হলে কাৰব ফুৰান বড়ি প্ৰতি বৰ্গমিটাৰত ৩ গ্ৰাম বা ফৰেট বা দাইজিনন বড়ি ১ গ্ৰাম প্ৰতি বৰ্গ মিটাৰত গুটি সিঁচাৰ ৫ দিনৰ পিছত ছটিয়াব লাগে।

বৰোধানৰ খেতিৰ বাবে কঠীয়াৰ বীজ শীতকালত সিঁচা হয় বাবে কঠীয়া বাঢ়োতে যথেষ্ট সময় লাগে। সেয়েহে সোনকালে কঠীয়া বাঢ়ি ৰুৱাৰ বাবে তলত দেখুৱাৰ ধৰণে পলিথিনৰ দ্বাৰা চৈ তৈয়াৰ কৰি লব লাগে।

বাহঁৰ কামিৰে কৰা ফ্ৰেমত পলিথিন লগাই বৰোধানৰ কঠীয়া তলীৰ ওপৰত দি থলে ব'দ আৰু গৰম সমানে পাব। কঠীয়া তলীৰ দৈৰ্ঘ্য বেছি হ'লে পলিথিনৰ ফ্ৰেম প্ৰয়োজন অনুসাৰে বঢ়াই লব পাৰে।

এনে ফ্ৰেম উঠাই নিব পৰাকৈ কৰিব আৰু বাতিৰ ভাগত কঠীয়া তলীত ঠাণ্ডা সোমাব নোৱাৰাকৈ চৈৰ কাষবোৰ মাটিৰে বা বোকাৰে বন্ধ কৰি দিব।

কঠীয়া উঠোৱাৰ ৭ দিন মান আগৰ পৰা দিনৰ ভাগত ১-২ ঘণ্টাকৈ ফ্ৰেম উঠাই থব। এনে কৰিলে মুকলি পৰিবেশৰ লগত কঠীয়াই নিজকে খাপ খুৱাই লব পৰা হয়।

পলিথিনৰ ফ্ৰেম আঁঠোৱাৰ পদ্ধতি হ'ল কেই দিনমানৰ বাবে দিনে ১-২ ঘণ্টাকৈ তাৰ পিচত এদিন বা দুদিন। সময় আৰু বঢ়াই দি শেষৰ দুদিন একেবাৰে মুকলিকৈ ৰাখি পিচদিনা কঠীয়া উঠাই ৰুৱা লাগে।

(৩) সাৰ প্ৰয়োগঃ

১) দ' অঞ্চলত সাৰ প্ৰয়োগ নকৰিলেও হয়।

২) বিলৰ দাঁতিকাষৰীয়া অঞ্চলত মাটি তৈয়াৰ কৰোতেই বিঘাই প্ৰতি ১৮ কিলোগ্ৰাম চূপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিলোগ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ প্ৰয়োগ

ঔষধৰ নাম	বিঘাই প্ৰতি	হস্ত চালিত স্পেয়াৰত পানী	শক্তিকালিত স্পেয়াৰত পানী
ক) মাল্যাথিয়ন ৫০ ইচি	১৫০ মিঃ লিঃ	৭০-১০০ লিঃ	৩০-৪০ লিঃ
খ) ক্লৰপাইৰিফচ ২০ ইচি	৭০ মিঃ লিঃ	৭০-১০০ লিঃ	৩০-৪০ লিঃ

কঠীয়া ৰোৱাৰ ২১-২৫ দিনৰ ভিতৰত ১২ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়া উপদ্রোহি হিচাপে প্ৰয়োগ কৰিব। পানী যোগান ধৰি কৰা খেতিত মাটি বোকা কৰাৰ সময়ত ৬ কিলোগ্ৰাম ইউৰীয়া, ২৭ কিলোগ্ৰাম চূপাৰ ফচফেট আৰু ৬ কিলোগ্ৰাম মিউৰিয়েট অৱ পটাচ প্ৰয়োগ কৰিব। বাকী থকা ইউৰীয়াৰ ৬ কিলোগ্ৰাম পোখা মেলাৰ সময়ত আৰু শেহৰ ৬ কিলোগ্ৰাম গেৰেলী মেলাৰ সময়ত মাটিত প্ৰয়োগ কৰিব। মাটি তৈয়াৰ কৰাৰ সময়ত একক চূপাৰ ফচফেট দিব নোৱাৰিলে পোখা মেলাৰ সময়ত ইউৰীয়াৰ লগত দিবও পাৰে।

চেঃমিঃ কৰিব। কালচাৰ ১ জাতৰ ৩ ডালকৈ আৰু বাকী কেইটা জাতৰ মাত্ৰ ২ ডালকৈ কঠীয়া প্ৰতি গোছাত দিব। কঠীয়াবিলাক ৫ চেঃমিঃ অধিক গভীৰতাত নুপুতিব। কঠীয়া মৰি খালি হোৱা গোছাবিলাক ৭-১০ দিনৰ ভিতৰত পূৰ কৰি দিব।

সৰিয়হঃ শস্যৰক্ষাঃ

১) মাঘ বিহুৰ আগত শীতকালৰ নিয়ৰ আৰু কিনকিনীয়া বৰষুণ মোৱা পোকৰ আক্ৰমণৰ আৰম্ভণি। লগতে সৰিয়হত ফুটি পোকেও আক্ৰমণ কৰে।

২) তলত দিয়া ঔষধেৰে মোৱা পোক আৰু ফুটি পোক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে।

আলুঃ

মাটিচপোৱাঃ আলুৰ উচ্চত ১৫-২০ চেঃমিঃ হলে প্ৰথমবাৰ গুৰিত মাটি চপাই দিব।

শস্য ৰক্ষাঃ

(ক) কীট-পতঙ্গ নিবাৰণঃ ৰঙা পৰুৱা আদি পোকৰ উপদ্ৰৱ নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবৰ বাবে ফৰেট ১০ শতাংশ দানা বিঘাই প্ৰতি ২ কিলোগ্ৰাম নাইবা মাল্যাথিয়ন ৫ শতাংশ ঔষধৰ গুৰি ৫-৬ কিলোগ্ৰাম হিচাবে আলুৰ গুৰিত মাটি

চপোৱাৰ আগতে প্ৰয়োগ কৰি ল'ব। এই সময়ত প্ৰতি বিঘা তলীত ২০-২২ কিলোগ্ৰাম খলিহৈ প্ৰয়োগ কৰি চপাই দিলে অনিষ্টকাৰী পোক-পৰুৱাৰ আক্ৰমণ বহুলাংশে কম হয়।

মোৱা পোক বা অন্য পাত খোৱা পোক নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে মাল্যাথিয়ন ৫০ ইচি ২০০ মিঃলিঃ বা ফচফামিডন ১০০ ইচি ৭০ মিঃলিঃ ৭০-৮০ লিটাৰ পানীত মিহলাই এবিধা তলীত স্প্ৰে কৰিব।

(খ) বেমাৰ নিবাৰণঃ ব্লাইট বেমাৰৰ প্ৰতিৰোধক ব্যৱস্থা হিচাবে আলুৰ গছ ১৫-২০ চেঃমিঃ মান ওখ হ'লে মেনক'জৰ ৭৮ নামৰ ঔষধ ১ চামোচ ২ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই দুপৰীয়া

সময়ত গছৰ ডাল পাতত তলে ওপৰে পৰাকৈ স্প্ৰে কৰিব। প্ৰতি ১০-১২ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে মুঠতে ৬ বাৰ ঔষধ প্ৰয়োগ কৰিলে ব্লাইট বেমাৰৰ পৰা শস্যডেৰা ৰক্ষা কৰিব পাৰি। অন্যথা লেট ব্লাইট বেমাৰ আৰম্ভ হলে জিনেৰ ২৫ গ্ৰাম ১০ লিটাৰ পানীত মিহলাই ১০-১২ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে স্প্ৰে কৰিলেও

(৪ পৃষ্ঠাৰ ১ কলমত চাওক)

(৩ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

পথাৰ শস্য

অধিক সুফল পোৱা যায়।

প্রথমবাৰ স্প্রে কৰোঁতে আঘোণৰ শেষ সপ্তাহৰ পৰা আৰম্ভ কৰিব লাগে। ডাৰবীয়া বতৰত স্প্রে কৰিব লগা হলে ট্ৰাইটন ১ মিঃলিঃ (চাহ চামোচৰ পাঁচ ভাগৰ এভাগ) প্ৰতি লিটাৰ মিশ্ৰণত মিহলাই লোৱা উচিত। যি কোনো ঔষধ পাতৰ তল আৰু ওপৰ দুয়োফালে ভালদৰে ছটিয়ালেহে সুফল পোৱা যায়।

মটৰ মাহ :

শস্য বক্ষাঃ (ক) কীট-পতঙ্গ নিবাৰণ :
পাত খোৱা পোক লাগিলে মালাথিয়ন ৫০ ইচি ১৫০-২০০ মিঃলিঃ ৮০-৯০ লিটাৰ পানীত মিহলাই এবিধা তলীত স্প্রে কৰিব। টেই বিস্কোৱা পোক নিবাৰণৰ বাবে দাইক্ল'ৰ'ব'ভ'চ (নুভান ১০০ ইচি) ৪০-৫০ মিঃলিঃ একে পৰিমাণৰ পানীত মিহলাই প্ৰতি বিধা তলীত স্প্রে কৰিব।

(খ) বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ : মটৰ মাহৰ খেতি ডবা বেমাৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত হ'লে তলত দিয়া ব্যৱস্থাসমূহ অৱলম্বন কৰিব।

যেহুঁ :

জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা থকা অঞ্চলত এই সময়ত দ্বিতীয়বাৰৰ বাবে যেহুঁ খেতিত পানী যোগান ধৰিব লাগে। বীজ সিঁচাৰ ৭০-৭৫ দিনৰ পিচত যেহুঁৰ ফুল মেলিবলৈ আৰম্ভ হয়। এই সময়ত পানী যোগান ধৰিলে শস্যৰ ঠোকাবিলাক সবল আৰু পূৰ্বৰ হোৱাত সহায়ক হয়। পানীৰ গভীৰতা ৬ চেঃমিঃ পৰিমাণ হোৱা উচিত। লুজমাট বেমাৰৰ দ্বাৰা আক্ৰান্ত গছ দেখা পালে উদালি মাটিত পুতি নাইবা পুৰি পেলাব। পাত জ্বলি যোৱা বা দাগ পৰা বেমাৰ হ'লে জিনেৰ ১৭০ গ্ৰাম বা মেনক'জ'ৰ ২০০ গ্ৰাম ৭০-৮০ লিটাৰ পানীৰ হিচাপত মিহলাই ১০ দিনৰ অন্তৰে অন্তৰে বেমাৰ নিয়ন্ত্ৰণ নোহোৱালৈকে ছটিয়াব। মোৱা জাতীয় পোক নিবাৰণৰ বাবে দাইক্ল'ৰ'ব'ভ'চ ১০০ ইচি ৩৫-৪০ মিঃলিঃ বা মালাথিয়ন ৫০ ইচি ১৫০-১৮০ মিঃ লিঃ ৭০-৮০ লিঃ পানীত মিহলাই এবিধা তলীত স্প্রে কৰিব।

এন্দুৰৰ উপদ্ৰৱৰ পৰা শস্য ডবা বক্ষা কৰিবৰ বাবে এটা বা দুটাকৈ চেলফ'চ নাইবা কুইকফ'চ বড়ি প্ৰতিটো গাঁতত প্ৰয়োগ কৰিব। ইয়াৰ পৰিবৰ্তে জিঙ্ক ফচফাইদ বিহৰ টোপ তলত দিয়াৰ অনুপাতে তৈয়াৰ কৰি এন্দুৰ অহা যোৱা বাটত ৰাখি খাবলৈ দিও সিহঁতক ধ্বংস কৰিব পাৰি।

(১) আটা বা মাকৈৰ গুড়ি ৮০ গ্ৰাম (২) গুৰ ১০ গ্ৰাম (৩) শুকান বা ভজা মাছ ৫ গ্ৰাম (৪) জিঙ্ক ফচফাইদ এই আটাইবিলাক একেলগে মিহলাই সৰু সৰু একোটা লাডু কৰি গাঁতৰ আশে পাশে ৰাখি এন্দুৰক খাবলৈ দি মাৰিব পাৰি।

কুঁহিয়াৰ :

কুঁহিয়াৰ চপোৱাৰ সময়ত অপৈণত পোখাবিলাক কাটি গুচাই দিব। সবল নিৰোগী আগবিলাক সঁচৰ বাবে বাছি ৰাখিব। অতি শুকান বতৰত টিপোৰ ভাঙি নিদিব। তেতিয়া মাটি আৰু শুকাই যাব। অতি ঠাণ্ডা বতৰত শুকান পাতবোৰ আৰ্ট'ৰাইডিলে আৰু খৰাং হোৱাৰ সত্ত্বেও থকাৰ লগতে গজালি ওলোৱা পলম হয়।

ড° বৰ্ণজিৎ কুমাৰ সাউদ

উদ্যান শস্য

অসমৰ মাটি আৰু জলবায়ু অনুসৰি বাৰ মাহে অসমৰ পথাৰত নানা ধৰণৰ শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ খেতি কৰা হয়। এই শস্যবোৰৰ প্ৰতিপালন ব্যৱস্থাৰ ওপৰতো উৎপাদন আৰু শস্যৰ গুণগত মানদণ্ড বহুতখিনি নিৰ্ভৰ কৰে। গতিকে আঘোণ মাহৰ পথাৰখনত হোৱা শাক-পাচলি আৰু ফল-মূলৰ শস্যৰ প্ৰতিপালনত চকু দিও আহকচোন।

আঘোণ মাহৰ পথাৰত খেতি কৰা ফুলকবি, বন্ধা কবি আৰু ওল কবি শস্যৰ তলীৰ পৰা বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক। দিবলৈ বাকী থকা ইউৰীয়া সাৰ ভাগ (বিঘাই প্ৰতি ১১ কিলোগ্ৰাম দুটা শাৰীৰ মাজত গোবৰৰ লগত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। গছৰ গুৰিত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। আগতীয়া সঁচৰ ফুলকবিবোৰ চপাই আনক। চপাবলগীয়া কবি বা অন্য শাক-পাচলিত ১৫-২০ দিনৰ আগত কেতিয়াও পোক বা বেমাৰ নিবাৰণৰ দৰৰ প্ৰয়োগ নকৰিব। পাতযুক্ত শাক-পাচলিত পৰাপক্ষত দৰৰ প্ৰয়োগ নকৰাই ভাল। আঘোণ মাহতো পথাৰত লাই, লফা, পালেং, ধনীয়া, মূলা আদিৰ শস্যৰ বীজ সিঁচিব পাৰি। পলম হৈছে যদিও লৰালৰিকৈ গাজৰৰ বীজ সিঁচক।

বেঙেনা, বিলাহীৰ শস্যৰ পুলি ৰোপণ কৰক। কাতি মাহত ৰোপণ কৰা বেঙেনা, বিলাহী শস্যৰ তলিত দিবলৈ বাকী থকা দ্বিতীয় ভাগ ইউৰীয়া সাৰ (বিঘাই প্ৰতি ১০-১২ কিঃ গ্ৰাঃ) গছৰ গুৰিত গোবৰৰ লগত মিহলাই প্ৰয়োগ কৰক। সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ আগতে বন-বাতবোৰ নিৰাই লওক আৰু সাৰ প্ৰয়োগ কৰাৰ সময়ত পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। বেঙেনাৰ আগ বিস্কা কৰা পোকৰ আক্ৰমণৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ হ'লে সাৰ প্ৰয়োগ কৰিবৰ সময়ত গছে প্ৰতি তিনি গ্ৰামকৈ ফুৰাদন প্ৰয়োগ কৰক। আগতীয়াকৈ ৰোপণ কৰা বেঙেনা শস্যৰ গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক আৰু চপাব লগীয়া বেঙেনাবোৰ চিঙি আনক।

ফেন্সবীন শস্যৰ বাবে আঘোণ মাহতো বীজ সিঁচিব পাৰে। যোৱা মাহত সিঁচা ফেন্সবীনৰ শস্যৰ গুৰিত

পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। যোৱা মাহত যদি মটৰ মাহৰ বীজ সিঁচা নহ'ল তেন্তে এই মাহতো বীজ লৰালৰিকৈ সিঁচি দিয়ক। বীজ সিঁচাৰ আগতে শেষৰ বাৰ মাটি চহাবৰ সময়ত বৰাক্স সাৰ (বিঘাই প্ৰতি ১ কিঃগ্ৰাঃ) প্ৰয়োগ কৰিবলৈ নাপাহৰিব।

আলু শস্যৰ তলিত প্ৰথমবাৰ পাতলীয়াকৈ মাটি চপাই দিয়ক। মাহৰ শেষলৈ প্ৰতিষেধক হিচাবে ইম্বেডিফিল এম ৪৫ দৰবৰ দশমিক দুই শতাংশ শক্তিৰ (দুই গ্ৰাম দৰব একলিটাৰ পানী হিচাবে মিহলাই) মিশ্ৰণ ছটিয়াই দিয়ক। জলকীয়া শস্যৰ বাবে পুলি বাৰীত বীজ সিঁচক। লগে লগে পুলি ৰোৱাৰ বাবে পথাৰখন হালকোৰ মাৰি অনুমোদিত সাৰ-গোবৰ প্ৰয়োগ কৰি প্ৰস্তুত কৰক।

ফল-মূল শস্যৰ পথাৰখনলৈ যদি চাই পঠিয়াই তেন্তে কল শস্যৰ বাগিচাত মাটিৰ জীপ ৰাখিব পৰা ব্যৱস্থা যেনে - জাবৰ-জোখৰ চপাই দিয়া, ধানৰ নৰা বা খেৰ আদি বা শুকান গছৰ পাত, কল গছৰ গুৰিত জাপি দিয়ক। মাটিত জীপ ৰাখিবৰ বাবে পলিথিন কাপোৰো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰে। প্ৰয়োজন সাপেক্ষে বন-বাতবোৰ নিৰাই দিয়ক। কলডিল নেলোৱা গছৰ গুৰিৰ পৰা পোখা পুলিবোৰ সারধানে আতৰাই দিয়ক আৰু গুৰিত মাটি চপাই দিয়ক। নাৰিকল আৰু তামোল শস্যৰ গুৰিতো জীপ ৰাখিবৰ বাবে কল শস্যত কৰাৰ দৰে ব্যৱস্থা লব পাৰে নতুবা প্ৰতি ১৫ দিনৰ ব্যৱধানত এবাৰ পানী দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব পাৰে।

ড° বাৰ্জেন্দ্ৰ প্ৰসাদ দাস

(অৱসৰী অধ্যাপক, অংকুঃবিঃ)

(১ পৃষ্ঠাৰ ৫ কলমৰ পৰা)

বৰোধানৰ খেতিৰ প্ৰস্তুতি

বৰো ধানৰ খেতি কৰিব পাৰি। শালি ধানৰ খেতি কৰা মাটিত বৰো ধানৰ খেতি কৰিবলৈ হ'লে জলসিঞ্চনৰ সুবিধা থাকিবই লাগিব।

জাত নিৰ্বাচন : বৰো ধানৰ খেতি কৰিবলৈ লওঁতে কৃষক ৰাইজে অধিক উৎপাদনক্ষম বৰো ধানৰ জাত বাচি ল'ব লাগে। বৰো ধানৰ জাতসমূহ ঠাণ্ডা সহ্য কৰিব পৰা, কম দিনতে চপাব পৰা, সাৰ আহৰণ কৰিব পৰা, পোক-পৰুৱা তথা বেমাৰ-আজাৰ প্ৰতিৰোধী গুণসম্পন্ন হ'ব লাগে। অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ে অসমৰ কৃষক ৰাইজৰ বাবে অনুমোদন জনোৱা বৰো ধানৰ জাতসমূহ হ'ল - জয়মতী, কনকলতা দীননাথ, স্বৰ্গাড, বৰো-১, বৰো-২, মাচুৰী।

কঠীয়াতলি প্ৰস্তুতি : বৰো ধানৰ পৰা অধিক উৎপাদন আশা কৰিবলৈ হ'লে সুস্থ, সবল আৰু নিৰোগী কঠীয়া উৎপাদনত অধিক গুৰুত্ব দিব লাগিব।

ডাকৰ বচনত কোৱা আছে - 'বাই গুণে ভিনিহি, কঠীয়া গুণে কৰিষি।' বৰো ধানৰ কঠীয়া সিঁচিব খোজা মাটিডবা ভালদৰে হাল বাই মৈয়াই সমান কৰি ল'ব লাগে। মাটিডবা ভালদৰে বোকা আৰু কাচ পিঠিয়া হোৱাৰ পিছত ৪ ফুট বহল আৰু ৩০ ফুট দৈৰ্ঘ্যৰ একো একোখন চিতা বা তলি বনাই দিব লাগে। প্ৰতিখন চিতাৰ মাজত এক ফুট ব্যৱধান ৰাখিব লাগে। এনে কৰিলে কঠীয়াতলিৰ মাজলৈ সোমাই গৈ তলিখন পৰিদৰ্শন কৰি কিবা পোক-পৰুৱা বা বেমাৰৰ আক্ৰমণ হৈছে নেকি চাব পৰা যায় আৰু নিৰাময়ৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা যায়। প্ৰতিখন কঠীয়াতলিত ২০-৩০ কিঃগ্ৰাঃ শুকান গোবৰ বা পচন সাৰ, ৮০ গ্ৰাম ইউৰীয়া, ৮০ গ্ৰাম একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪০ গ্ৰাম মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। এনে জোখৰ একোখন কঠীয়াতলিত ৬৫০ গ্ৰামৰ পৰা ১ কিঃগ্ৰাঃ গজালি মেলা বীজ সিঁচিব পৰা যায়। এবিধা মাটি ৰুবৰ বাবে ৮-৯ খন এনে কঠীয়াতলি প্ৰয়োজন হয়।

মূল পথাৰ প্ৰস্তুতি : বিল, পিটনি বা দলনি আদি ঠাইত কৰা বৰো ধানৰ বাবে মূল পথাৰ প্ৰস্তুতিৰ বাবে বিশেষ কষ্ট কৰিব লগা নহয়। তেনেকুৱা ঠাইত মেটেকা, ঘাঁহ-বন বা দল আদি গুচাই এবাৰ এবাৰ হালবাই মৈয়ায়ো কঠীয়া ৰুব পৰা যায়। কিন্তু দ' অঞ্চলৰ উপৰিভাগ বা শালি খেতি কৰা অঞ্চলত বৰো ধানৰ খেতি কৰিবলৈ হ'লে ৩-৪ বাৰ হালবাই মাটিডবা সমান কৰিব লাগে। পথাৰত সমানে পানী ৰাখিবৰ বাবে ঘনাই আলি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে।

উৰ্বৰা পৰিচালন ব্যৱস্থা : আছ ধান বা শালি ধানৰ খেতিৰ নিচিনাকৈ বৰো ধানৰ খেতিতো জৈৱিক আৰু ৰাসায়নিক দুয়োবিধ সাৰেই প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। যিবোৰ দ' অঞ্চলৰ মাটি সেইবোৰত ৰাসায়নিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব নালাগে। বৰযুগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল বৰো ধানৰ খেতিত বিঘাই প্ৰতি ১২ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ১৭ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ ফচফেট আৰু ৪ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। আনহাতে জলসিঞ্চিত মাটিত বিঘাই প্ৰতি ১৮ কিঃগ্ৰাঃ ইউৰীয়া, ২৭ কিঃগ্ৰাঃ একক চুপাৰ

ফচফেট আৰু ৬ কিঃগ্ৰাঃ মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োজন হয়। দ' অঞ্চলৰ উপৰিভাগত কৰা বৰো ধানত ৰোৱনী চাহতে সমুদায় একক চুপাৰ ফচফেট আৰু মিউৰেট অৱ পটাছ সাৰ প্ৰয়োগ কৰি ইউৰীয়া সাৰখিনি কঠীয়া ৰোৱাৰ ২১-২৫ দিনৰ পাছত প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। জলসিঞ্চনৰ সুবিধা থকা ঠাইত কৰা বৰো ধানত ৰোৱনী চাহতে ইউৰীয়াৰ এক তৃতীয়াংশ অৰ্থাৎ ৬ কিঃগ্ৰাঃ আৰু একক চুপাৰ ফচফেট তথা মিউৰেট অৱ পটাছৰ সমুদায় অংশ প্ৰয়োগ কৰিব লাগে। বাকী বৈ যোৱা ইউৰীয়া সাৰখিনি সমানে দুভাগ কৰি (৬ কিঃগ্ৰাঃ + ৬ কিঃগ্ৰাঃ) এভাগ ধানে পোখা মেলাৰ সময়ত আৰু আনভাগ ধানে মণি ধৰাৰ সময়ত প্ৰয়োগ কৰিলে সুফল পোৱা যায়।

কঠীয়া ৰোপণ :

বৰো ধানৰ উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবলৈ হ'লে শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত কঠীয়া ৰোপণ কৰিব লাগে। শাৰীবদ্ধ প্ৰণালীত কঠীয়া ৰুনে গোছাৰ পৰিমাণ ঠিকে থাকে। বৰো ধানৰ চাপৰ জাতৰ বাবে ২০ ছেঃমিঃ X ২০ ছেঃমিঃ আৰু ওখ জাতৰ বাবে ২৫ ছেঃমিঃ X ২০ ছেঃমিঃ ব্যৱধানত কঠীয়া ৰুব লাগে। ৪৫ দিনীয়া কঠীয়া ৰুব লাগে। গোছাই প্ৰতি ২ বা ৩ ডাল কঠীয়াই যথেষ্ট। কঠীয়া ৰোৱাৰ এসপ্তাহৰ পিছতে মৰি যোৱা কঠীয়াবোৰ উভালি নতুন কঠীয়া ৰোৱাৰ ব্যৱস্থা কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয় কথা।

জলসিঞ্চন ব্যৱস্থা : বৰো ধানৰ খেতিৰ সময়ছোৱাত কাতি মাহৰ পৰা ফাগুন মাহলৈ বৰযুগ কম হয় বাবে পথাৰত পানী যোগানৰ ব্যৱস্থা কৰিব লগা হয়। বৰোধানৰ পথাৰত কঠীয়া ৰোৱাৰ পৰা ধান চপোৱাৰ ১৫ দিন আগলৈকে ৫ ছেঃমিঃ পৰিমাণৰ পানী ৰাখিব লগা হয়। পানী যোগানৰ ক্ষেত্ৰত মিতব্যয়িতা অৱলম্বন কৰিবৰ বাবে আগতে যোগান ধৰা পানী শুকুৱাৰ ৩ দিনৰ পাছত পুনৰ ৫ ছেঃ মিঃ পানী পথাৰত যোগান ধৰিব লাগে। বৰো ধানৰ খেতিত পানী যোগানৰ খৰচ বেছি হোৱা বাবে পানী যোগানৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট হিচাপী হ'ব লাগে।

ড° বৰ্ণজিৎ কুমাৰ সাউদ

অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়ৰ সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা

সঞ্চালকালয়ৰ পৰা প্ৰকাশিত

পামেকীয়া কৃষি পত্ৰিকা

‘ঘৰে-পথাৰে’

নিয়মীয়াকৈ পঢ়ক আৰু পঢ়ুৱাওক।

- সম্পাদক

বছৰেকীয়া বৰঙণি : ১০.০০ টকা।

প্ৰতিখনৰ মূল্য : ১.০০ টকা।

প্ৰকাশৰ স্থান : অসম কৃষি বিশ্ববিদ্যালয়, যোৰহাট - ১৩।

সম্প্ৰসাৰণ শিক্ষা সঞ্চালক ড° প্ৰসন্ন কুমাৰ পাঠকৰ দ্বাৰা

মুখ্য সম্পাদক : ড° বৰ্ণজিৎ কুমাৰ সাউদ